

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

М. А. Лепський

“ 1 ” вересня 2017 р.

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ СОЦІАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів

спеціальності 231 «Соціальна робота»

освітньо-професійна програма «Соціальна робота»

Укладач: Малиновська О.С., к.філос.н., доцент, доцент кафедри соціальної філософії та управління

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної філософії та
управління

Протокол № 1 від “30”серпня 2017 р.

Завідувач кафедри

Т.І. Бутченко

Ухвалено
науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від “31”серпня 2017 р.

Голова науково-методичної ради
факультету

О.С.Малиновська

2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 23 «Соціальна робота»	За вибором	
		Цикл дисциплін вільного вибору студента	
Розділів -2	Спеціальність: 231 «Соціальна робота»	Рік підготовки:	
	Освітньо-професійна програма «Соціальна робота»		
Загальна кількість годин - 90		2-й	
		Лекції	
		14 год.	
		Семінарські	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4,4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалаврський	14 год.	
		Самостійна робота	
		62 год.	
		Вид контролю:	
		екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Управління персоналом соціальної служби» формування комплексу теоретичних знань і умінь щодо розробки та здійснення кадрової політики в сучасних соціальних службах, добір та розміщення персоналу соціальної служби, його оцінювання та навчання, забезпечення цілеспрямованого використання персоналу соціальної служби.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Управління персоналом соціальної служби» є:

- вивчення теоретичних основ управління персоналом соціальної служби, питань набору, розвитку, адаптації, атестації та мотивації персоналу із врахуванням вітчизняного й зарубіжного досвіду;
- розкриття соціально-психологічних особливостей управління, психології управлінської діяльності, психологічних особливостей й організації в управлінні, а також різноманітні прикладні проблеми;
- висвітлення питань оцінювання ефективності та результативності управління персоналом соціальної служби;
- набуття студентами практичних навичок та умінь щодо застосування сучасних методів, прийомів управління персоналом соціальної служби.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність сучасних концепцій і теорій управління персоналом, етапи історичного розвитку управління персоналом;
- ключові поняття і управління персоналу соціальної служби;
- класифікаційні ознаки персоналу за категоріями і структурою;
- значення, типи, основні структурні складові сучасної кадрової політики;
- засади стратегії управління персоналом соціальної служби;
- застосування сучасних методів планування потреб у персоналі;
- організація набору і відбору персоналу у конкретних умовах;
- управління процесом вивільнення персоналу соціальної служби;
- управління розвитком та рухом персоналу соціальної служби;
- оцінювання ефективності та результативності управління персоналом соціальної служби.

вміти:

- розкривати зміст ключових понять і термінів кожної теми;
- розраховувати оптимальну кількість працівників організації;
- інформаційно та документально забезпечувати управління персоналом соціальної служби;
- організовувати діяльність служби персоналу;
- володіти алгоритмом планування роботи з персоналом соціальної служби;
- використовувати сучасні методи добору, відбору кадрів;
- складати персональну характеристику особи працівника соціальної служби;
- розробляти заходи з регулювання плинності персоналу соціальної служби;
- здійснювати аналіз джерел майбутніх потреб у персоналі соціальної служби;
- застосовувати методи оцінки персоналу соціальної служби;
- розраховувати показники ефективності роботи персоналу соціальної служби;
- володіти методикою проведення співбесід, телефонних розмов, анкетування, інтерв'ю з представниками різних рівнів управління соціальної служби.

Міждисциплінарні зв'язки поєднують дисципліну з курсами «Організаційно-кадрова робота в системі соціального захисту», «Вступ до спеціальності», «Соціальна психологія».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи управління персоналом соціальної служби

Тема 1. Організація як феномен

Поняття організації. Підходи до визначення організації.

Елементи внутрішнього середовища організації. Мета. Структура: лінійна, функціональна, адаптивна. Технології. Типи взаємодії та особливості персоналу. Організаційна культура.

Елементи зовнішнього середовища організації. Середовище прямого та опосередкованого впливу.

Життєві стадії та цикли організації.

Специфічні особливості соціальної служби як виду організації.

Тема 2. Поняття управління персоналом соціальної служби

Персонал як об'єкт вивчення науки про управління персоналом. Етапи історичного розвитку управління персоналом: традиційний, індустріальний, постіндустріальний.

Зміст понять «трудові ресурси», «персонал», «кадри». Системний підхід до управління персоналом організації. Співвідношення та зміст понять «управління кадрами», «управління персоналом», «менеджмент персоналу», «управління людськими ресурсами».

Особливості управління персоналом у закордонних компаніях: можливості використання досвіду.

Тема 3. Кадрова політика соціальної служби

Поняття та значення сучасної кадрової політики організації. Основні елементи кадрової політики. Фактори, що впливають на формування кадрової політики.

Взаємозв'язок стратегії розвитку організації, стратегії управління персоналом та кадрової політики. Зміст кадрової політики на різних етапах життєвого циклу організації.

Типологія кадрової політики (відкрита, закрита; пасивна, реактивна, превентивна, активна).

Оцінка вибору кадрової політики.

Тема 4. Планування роботи з персоналом соціальної служби

Поняття кадрового планування. Зміст, завдання та принципи планування персоналу. Маркетинг персоналу. Фактори, що впливають на визначення потреб у персоналі.

Методи визначення потреб у персоналі. Планування чисельності персоналу за категоріями: загальна та додаткова, кількісна та якісна потреби у персоналі.

Види планів з питань персоналу. Оперативний план роботи з персоналом.

Розділ 2. Практичні аспекти управління персоналом соціальної служби

Тема 5. Система комплектування соціальної служби кадрами

Добір кадрів. Основні джерела інформації про вакансії. Визначення вакантних місць. Формування вимог до претендентів. Залучення персоналу: створення бази даних кваліфікованих кандидатів для відбору. Характеристика джерел залучення кандидатів. Роль кадрових агенцій. Лізинг персоналу.

Моделі та методи відбору працівників. Критерії відбору працівників. Загальні процедури найму персоналу в організаціях

Професійний відбір персоналу. Етапи відбору кадрів. Первинний відбір. Техніка проведення телефонної розмови з приводу працевлаштування. Анкетування. Правила проведення інтерв'ю з представниками різних рівнів управління організації. Види співбесід. Довідки про кандидата. Співбесіда з керівником підрозділу. Аналіз та оцінювання індивідуальних відмінностей претендентів, їх співставлення. Випробування. Рішення про найом.

Форми найму на роботу (трудовий договір, контракт).

Тема 6. Управління адаптацією персоналу соціальної служби

Поняття, форми та види адаптації.

Етапи адаптації. Особливості адаптації молодих спеціалістів. Особливості адаптації керівників.

Психофізіологічні особливості адаптації працівників. Поняття працездатності. Стреси. Види стресів.

Управління адаптацією працівників.

Тема 7. Професійний розвиток і навчання персоналу соціальної служби

Суть професійного розвитку і завдання управління ним. Організація системи професійного навчання персоналу. Цілі і фактори ефективності програм навчання персоналу.

Методи і форми професійного навчання. Навчання на робочому місці і поза ним. Новітні методи професійного навчання

Підвищення кваліфікації кадрів. Використання зарубіжного досвіду професійного розвитку і навчання персоналу.

Тема 8. Розвиток кар'єри в соціальних службах

Поняття кар'єри. Типи, етапи і цілі кар'єри.

Управління кар'єрою в соціальних службах.

Організація професійно-кваліфікаційного просування персоналу соціальної служби.

Підготовка і формування резерву керівників соціальної служби.

Тема 9. Управління використанням персоналу соціальної служби

Зміст управління використанням персоналу. Поняття використанням персоналу. Основи раціонального використання персоналу соціальної служби.

Умови вивільнення персоналу. Управління плинністю кадрів.

Умови праці, їх регулювання. Значення фізіології праці, психології праці, соціології праці, технології праці, медицини праці і антропометрії для використання персоналу.

Різні види навантажень і їх вплив на організацію робочих місць і робочого часу. Ротація.

Етика ділових відносин в соціальній службі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				о	у тому числі			
		л	п	сам.роб.			л	п	сам.роб.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Розділ 1. Теоретичні основи управління персоналом соціальної служби										
Тема 1. Організація як феномен	8	2			6					
Тема 2. Поняття управління персоналом соціальної служби	9		2		7					
Тема 3. Кадрова політика соціальної служби	11	2	2		7					
Тема 4. Планування роботи з персоналом соціальної служби	11	2	2		7					
Разом за розділом 1	39	6	6		27					
Розділ 2. Прикладні аспекти управління персоналом соціальної служби										
Тема 5. Система комплектування соціальної служби кадрами	11	2	2		7					
Тема 6. Управління адаптацією персоналу соціальної служби	11	2	2		7					
Тема 7. Професійний розвиток і навчання персоналу соціальної служби	11	2	2		7					
Тема 8. Розвиток кар'єри в соціальних службах	11	2	2		7					
Тема 9. Управління використанням персоналу соціальної служби	7				7					
Разом за розділом 2	51	8	8		35					
Усього годин	90	14	14		62					

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Організація як феномен	2	
2	Кадрова політика соціальної служби	2	
3	Планування роботи з персоналом соціальної служби	2	
4	Система комплектування соціальної служби кадрами	2	
5	Управління адаптацією персоналу соціальної служби	2	
6.	Професійний розвиток і навчання персоналу соціальної служби	2	
7	Розвиток кар'єри в соціальних службах	2	
	Усього:	14	

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Поняття управління персоналом соціальної служби.	2	
2	Кадрова політика соціальної служби.	2	
3	Планування роботи з персоналом соціальної служби	2	
4	Система комплектування організації кадрами	2	
5	Управління адаптацією персоналу соціальної служби	2	
6	Професійний розвиток і навчання персоналу соціальної служби	2	
7	Розвиток кар'єри в соціальних службах	2	
	Усього:	14	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Організація як феномен	6	
2	Поняття управління персоналом соціальної служби	7	
3	Кадрова політика соціальної служби	7	
4	Планування роботи з персоналом соціальної служби	7	
5	Система комплектування соціальної служби кадрами	7	
6	Управління адаптацією персоналу соціальної служби	7	
7	Професійний розвиток і навчання персоналу соціальної служби	7	
8	Розвиток кар'єри в соціальних службах	7	
9	Управління використанням персоналу соціальної служби	7	
	Усього:	62	

8. Види контролю і система накопичення балів

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з дисципліни «Управління персоналом соціальної служби» включає:

Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському занятті і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретних завдань.

Оцінювання відповідей на семінарському занятті:

- 5 бали – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;
- 4 бали – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, але при відсутності авторської позиції;
- 3 бали – все вище назване, та деякі неточності;
- 2 бали – змістовне доповнення;
- 1 бал – поверховий виклад матеріалу;
- 0 балів – відсутність відповіді.

Рубіжний контроль проводиться по завершенні вивчення тематичного розділу у вигляді контрольної роботи.

Критерії оцінювання контрольних робіт:

- 10-12,5 балів – повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;
- 7-9 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;
- 4-6 балів – поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел;
- 1-3 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять;
- 0 балів – відсутність відповідей.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю

№ п/п	Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість виду)	Кількість робіт	Результат
1.	Контрольна робота	12,5	2	25
2.	Семінарське заняття	5	7	35
Підсумковий рейтинговий бал				60

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі

Формою підсумкового контролю з дисципліни «Управління персоналом соціальної служби» є **екзамен**.

В межах підсумкового контролю відбувається тестування в системі Moodle, яке максимально оцінюється у 20 балів, ще 20 балів студенти можуть отримати під час екзамену: 15 балів за 3 теоретичних питання (за кожне питання по 5 балів) і 1 практичне (5 балів), в межах

якого студенти мають продемонструвати навички вирішувати завдання (наприклад, визначити переваги і недоліки зовнішніх і внутрішніх джерел залучення персоналу соціальної служби, порівняти форми найму персоналу, виявити доцільні методи визначення потреб у персоналі соціальної служби тощо).

У цілому під час підсумкового контролю студенти мають можливість отримати **40 балів**.

Поточний контроль знань		Екзамен	Сума
Атестація № 1	Атестація № 2	40	100
Розділ 1	Розділ 2		
30	30		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою Університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Ззараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 468 с.
2. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. Управління персоналом : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 502 с.
3. Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом: навч. посіб. Київ : Кондор, 2003. 296 с.
4. Пушкар З. М. Кадровий менеджмент : навч. посіб. / З. М. Пушкар, Б. Т. Пушкар. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2017. 210 с.
5. Савельєва В. С., Єськов О. Л. Управління персоналом : навч. посіб. Київ : Професіонал, 2005. 336 с.
6. Управління персоналом : підручник / [В. М. Данюк, А. М. Колот, Г. С. Суков та ін.] ; за заг. та наук. ред. к.е.н., проф. В. М. Данюка. Київ : КНЕУ; Краматорськ : НКМЗ, 2013. 666, [6] с.
7. Хміль Ф. І. Управління персоналом: підручник. Київ : Академія, 2006. 488 с.
8. Храмов В. О., Бовтрук А. П. Основи управління персоналом: навч. посіб. Київ : МАУП, 2001. 112 с.
9. Шендеровский К. С. Организационные и методические аспекты управления персоналом служб социальной сферы : Учебно-метод. сб. для самообразования и разных форм повышения квалификации руководителей соц. служб. Киев, 2002.

Додаткова:

1. Беляцкий Н. П. Менеджмент. Деловая карьера. Минск : Высшая школа, 2001. 302 с.
2. Воронько О. А. Керівні кадри: державна політика та система управління. навч. посібник. Київ : УАДУ, 2000. 156с.
3. Егоршин А. П. Управление персоналом. 6-е изд. Нижний Новгород : НИМБ, 2007. 1100 с.
4. Кибанов А. Я., Дуракова И. Б. Управление персоналом организации: стратегия, маркетинг, интернационализация. Москва : Инфра-М, 2007. 301 с.
5. Колпаков В. М. Методы управления. Київ : МАУП, 1997. 174 с.
6. Лозниця В. С. Психологія менеджменту: навч. посіб. Київ : ТОВ «УВПК», «ЕксОб», 2000. 512 с.
7. Мейган М. Работа с персоналом : введение в должность. Санкт-Петербург : Питер, 2002. 160 с.
8. Молл Е. Г. Управление карьерой менеджера. Санкт-Петербург : Питер, 2003. 352 с.
9. Спивак В. А. Организационное поведение и управление персоналом. Санкт-Петербург : Питер, 2000. 416с.
10. Стеттнер М. Карьера начинающего менеджера. Ступени роста и подводные камни. Москва : ФАИР-Пресс, 2003. 224 с.
11. Форсиф П. Развитие и обучение персонала. Санкт-Петербург : Нева, 2004. 192 с.
12. Хильб М. Интегрированный менеджмент персонала. Цели, стратегии, инструменты. Москва : ДиС, 2006. 256 с.
13. Чижов Н. А. Руководитель и персонал. Технология взаимодействия. Москва : Альфа-Пресс, 2007. 580 с.
14. Шапиро С. А. Основы управления персоналом в современных организациях. Москва : ГроссМедиаФерлаг, 2005. 308 с.
15. Якока Л. (с Новаком У.) Карьера менеджера. 2-е изд. Минск : Попурри, 2006. 544 с.

Інформаційні ресурси:

1. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом : підручник. URL: http://cul.com.ua/preview/upr_personal_balab.pdf.
2. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. Управління персоналом. URL: <https://subject.com.ua/pdf/344.pdf>.
3. Управление персоналом: Учебник для вузов /Под ред. Т.Ю. Базарова, Б.Л. Еремина. — 2-е изд., перераб. и доп. — М: ЮНИТИ, 2002. —560 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.bookz.com.ua/24/index.htm>.
4. Управління персоналом : конспект лекцій : [М. М. Петрушенко, Г.М. Шевченко]. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi20/0016758.doc>.
5. Федулова Л. І. Кадровий менеджмент. URL: http://libfree.com/190167271_menedzhmentkadroviy_menedzhment.html#411
6. Храмов В. О. Основи управління персоналом. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi36/0030494.pdf>.
7. Шапиро С. А. Основы управления персоналом в современных организациях. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi19/0012722.pdf>.

Погоджено _____
 відділ з навчальної роботи
 «_____» _____

